

Posudek na dizertační práci „**Kvalita rezidenčního prostředí a rezidenční spokojenost seniorů**“ autorky *Mgr. Niny Dvořákové* předloženou k obhajobě na Katedře sociální geografie a regionálního rozvoje Přírodovědecké fakulty UK v Praze.

Disertační práce *Mgr. Niny Dvořákové* se zaměřuje na zkoumání kvality rezidenčního prostředí a jejího vlivu na rezidenční spokojenost seniorů. Práce je rozdělena do dvou částí. V první části práce autorka věnuje pozornost teorii a základním konceptům, které v práci používá, druhá část je potom kolekcí v odborné literatuře publikovaných empiricky orientovaných prací, které napsala buď sama, nebo na kterých se podílela jako spoluautorka.

Teoreticko-metodologická část práce se sestává ze šesti kapitol. V úvodní kapitole je nejprve vysvětlen význam studia rezidenční spokojenosti seniorů a její podmíněnosti kvalitou rezidenčního prostředí v Česku, které probíhá v kontextu postsocialistické transformace a poměrně dramatických změn demografického chování v české společnosti. Jsou také představeny tři základní cíle dizertační práce, které autorka formuluje jako 1) zasazení problematiky stárnutí v městském prostředí do kontextu probíhajících změn (včetně snahy objasnit, „jakým způsobem senioři nahlíží na proměnu funkční, fyzické a sociální struktury městského prostředí“), 2) teoretické uchopení konceptu rezidenční spokojenosti a 3) propojení konceptu rezidenční spokojenosti s teoretickým porozuměním významu prostoru v kontextu stárnutí. Druhá kapitola dizertace poskytuje obecný přehled o problematice stárnutí populace a problematice druhého demografického přechodu v českém kontextu. Třetí kapitola se zaměřuje na popis změn v prostorové diferenciaci obytného prostředí, které bylo možno pozorovat po roce 1989 v postsocialistických městech. Zvláštní pozornost je věnována socio-demografické transformaci obytného prostředí různých funkčních částí města Praha. Kapitola čtvrtá je věnována rezidenční spokojenosti. Nejprve je diskutován samotný koncept a jeho možné definice, posléze je rezidenční spokojenost pojednávána v kontextu stárnutí populace a je specificky diskutována rezidenční spokojenost starých lidí. Pátá kapitola první části dizertační práce přináší rozšířená shrnutí sedmi odborných publikací, které tvoří druhou část dizertace. Poslední kapitolou první části dizertace je závěr, ve kterém autorka shrnuje obsah dizertační práce s důrazem na její přínosy jak v oblasti teoretické, tak v oblasti empirické analýzy.

Druhá část dizertační práce je kolekcí textů, které byly publikovány buď jako články v odborných časopisech, nebo jako kapitoly v odborných monografiích. První tři texty představují empirické analýzy rezidenční spokojenosti seniorů v různých čtvrtích Prahy. Dva z těchto textů byly publikovány jako články v odborných časopisech (z toho jeden byl zahraniční impaktovaný) – u obou textů byla autorka dizertační práce v pozici členky autorského kolektivu. Třetí text byl publikován ve formě kapitoly v knize – doktorandka byla v tomto případě hlavní autorkou textu. Všechny tři texty vycházejí z terénní empirické práce, která sloužila jako primární způsob získávání informací o rezidenční spokojenosti seniorů, jež byla analyzována v kontextu změn, kterými zkoumané čtvrti procházely. Čtvrtý text, jehož je autorka dizertace spoluautorkou., se od předchozích tematicky odlišuje, protože zkoumá život mobilitu a adaptační strategie obyvatel ve vybraných modelových periferních lokalitách v Česku. Práce se soustředí na analýzu vybraných skupin, z nichž jsou senioři jenom jednou ze zkoumaných. Text byl publikován v tuzemském impaktovaném časopise. Pátý z textů, publikovaný jako článek v prestižním zahraničním impaktovaném časopise, analyzuje různé marginalizované populace žijící v centru Prahy, jednou z nich jsou právě senioři. Doktorandka je spoluautorkou textu. Šestý z textů byl publikován jako článek v zahraničním impaktovaném časopise, autorka dizertace je opět jeho spoluautorkou. Text se soustřeďuje na analýzu rezidenční spokojenosti obyvatel pražských suburbií a seniorů se týkal jen v malé míře. Konečně posledním z textů byla kapitola v knize, jejíž jedinou autorkou byla autorka dizertační práce. Text představuje výsledky analýzy prostorové diferenciací věkové struktury obyvatelstva Prahy. Její podstatná část je explicitně věnována seniorům.

Celkově hodnotím práci pozitivně. Úvodní teoreticko-metodologická část dizertace má logickou strukturu, systematicky představuje čtenáři zkoumanou problematiku, ukazuje značný přehled autorky v odborné literatuře i její schopnost kriticky s ní pracovat, používané koncepty promýšlet a smysluplně používat. Autorka prokazuje schopnost velmi dobře formulovat myšlenky, což zahrnuje jak schopnost vybudovat jasnou strukturu textu, tak schopnost srozumitelně a přesně vyjádřit jednotlivé argumenty. Díky tomu se text dobře čte. Za určitou slabinu práce považuji její zprvu velmi široké zaměření. K centrálnímu tématu dizertační práce – rezidenční spokojenosti seniorů a její souvislosti s kvalitou rezidenčního prostředí – se autorka dostává až po několika kapitolách, které shrnují velmi široce pojatá témata typu druhý demografický přechod nebo sociálně prostorová diferenciací postsocialistických měst. Největší problém mám s tím, že je velmi těžké hodnotit konkrétní empirické práce představené ve druhé části dizertace, resp. hodnotit podíl autorky dizertace na

jejich vytvoření (v pěti ze sedmi uvedených textů je pouze spoluautorkou, jejíž podíl nemohu bez znalosti rozdělení práce v kolektivu spoluautorů ani odhadnout). To snižuje váhu jinak v řadě případů excelentních publikací.

K samotnému předloženému textu mám jen několik drobných výhrad, z nichž za zmínku stojí jen překlep na straně 12 („relativní nárůst starých lidí“), či skutečnost, že v sedmém publikovaném textu ve druhé části dizertační práce jsou na straně 37 (podle původního číslování této knižní kapitoly) uvedeny dva identické grafy, přestože popisky říkají, že v jednom případě jde o věkovou strukturu populace v koncentrických zónách Prahy v roce 1991 a v druhém případě o totéž v roce 2011. Nevím, jestli je tato chyba v původním publikovaném textu, nebo vznikla až při zařazení textu kapitoly do dizertace.

Navzdory výše uvedeným výhradám považuji dizertační práci za zdařilou, a proto ji **doporučuji k úspěšné obhajobě.**

V Praze, 16. 6. 2017

RNDr. Tomáš Kostecký, CSc.